

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke:

Sør-Trondelag

Tilleggsspørsmål nr.

Herad:

Meldal

Emne:

Høytransport.

Bygdelag:

Oppskr. av:

Lærarinne Anna Brøy

Gard:

(adresse):

Jerpostad på Meldal

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Her i bygda har høytransporten
 vert nok såूसारfa. Om sommeren
 gikk det ^{det} for seg med lass til helt ned på
 hundreårs skiftet. Da begynte de å
 bruke høygrinder og de nye fjorbyggninger
 felte kjøber. Det var så at de blev
 seggd slik at lassene kunne veltes
 for blev lassene lagt på en stang (stokk)
 med noen bærker lagt turt over (stokk)
 Se fig II. Høyet blev kjemmet og lagt
 på skota og båret fram og lagt på
 lasset. Se fig III og IV. Det skulde vere
 ni kjemmer i et lass. Så blev lasset
 finpusst. Tangen lagt på og det
 blev bundet godt med lang bandet
 Se fig V og VI. Så blev lasset velta på
 sida. Vognen blev også lagt på sida
 det potte-lasset, og så blev både lass
 og vogn velta oppatt. Lasset låg da
 fent på vognen. Se fig VII. Dette var
 heime på gårdene. I markelåttene
 var det likeins bære med den
 forsjøll at der blev det jant buegt
 slide med tre meier i steden for vogn.

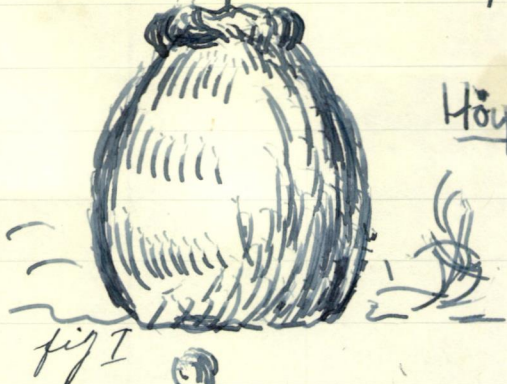
11

Det var der hvor det var bratt og
myr og vålendt. Høyet i Marka-
dållene blev oppvar i små høtier
eller saft i stakker. Se fig. I. Det
var ofte betegnende at det blev sagt:
Det var et stakkeseng. Alle stakker
var ikke like store. Høyene var av
ruindommer og måtte ikke finnes
altfor lette. Mange slike gamle høyer
står endda og er over gamle. Du
kan truffe dem som er flere hundre år
fakene er dekket med neven og løv, og slike
sak stod seg godt og på mange sak er
det bokset frodig skog. Se fig. VII og VIII.
Det er umulig å studere slike gamle
hus som våre forfedre har bygd til
sine sparomme avlinger. De minner om
gammel kultiv og røyksomme menneskers
slit for det daglige brød. Her lå de og
laga seg mat i høytiskjulet. Graut og
skjær og fleisk og flatbrød var hovedretterne.
Når det kom og skulde begynne slåtten var
det om å gjøre å få sin en kopp til duggen
og mang engang måtte de bare ta
en graslopp og legge seg på første natt-
et sunt og frisk liv men med midtidens
tilgang på arbeids hjelp er det nok en
saga deott. Den vinteren blev så høyet
kjørt ned i store vinterlass. Tre sommeren
gikk på et vinterlass. Se fig. V. Det var
lang vei til de utslåtter som lå
lengt til fjells og hus og bar måtte ut
i fire-fem tida skulde de komme
heimatt i vest lid. Det var trivelig i
godt var å legge på sleden i Sauskinnmudd

og se på måne og stjerner; men var det
 dypt snøfag. ^{Da} ~~høsten~~ var det var
 mang en gang måtte man bruke
 1) sniger på alle hestens fire ben og da (kygga)
 var det et meget tungt arbeid. Kjent
 hadde snø med seg men på kolde dager
 stivfros visten. Så heimturen la de på lasset
 og de bsa og sov der veien var bra. Men det
 var mange ganger skubandet tok å få hestetømmet
 Husmann og snøbrøker måtte dra hestetømmet
 sitt heim på en stor kjel, ^{og kunne ikke mye sniger på} ~~gjorde de gjern~~ ^{gjøtten}
 bytt arbeid. Bonden gjorde høy og husmannen
 skar åker til bonden om høsten. Husmannen
 var gjern på gørdene i slåttene for å få slå
 i gardens inmark. Marka slåttene legger
 out for det mest ubruka. Det blir for dyrt
 med med snøens arbeidspriser å slå
 i marka. Under kryen ble det gjort
 marka om somme tider men under
 no male tider blir det ofte ikke mer.
 Det frodige fjellgraset får stå og durre
 i vinden. Lauene som slippes på beite
 godgjør seg av det og buskaper som er
 på beite. Men snart blir det vel også
 slutt med betedriften. Det blir vanskelig
 å få noen til å legge på beite hele
 sommeren og høsten. Har det snaket
 i kulturbliden. Men med det at
 betedriften og markaslåttene går av
 bruk er en kulturpoke i bondens
 liv slutt.

Mange spørsmål passer ikke for forholdene
 her. Her er slakte tier og i fjellslåttene er
 og ^{så} ~~også~~ ^{kan skjønt flåe} så sligt som sovet
 og bare tau er det ikke tale om.

- stakks stang

Höystakks

fig I

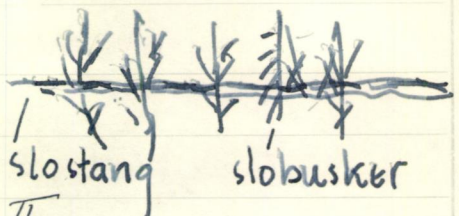

fig II

Mann som kjember høy.

fig III

Mann med høykjembe.

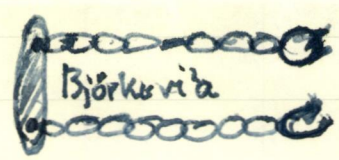
fig IIII

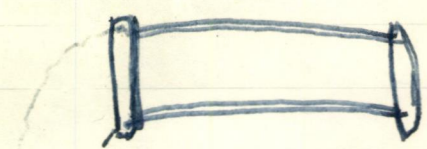
Vinter lass fig V

Sommerlass fig VI

Høykugge fig VII

Høytang fig VIII

Høyleie fig IX

fig X

A.K.